

[Niels Helveg Petersen.]

forelå et forslag til ændring af valgretsaldere fra 20 til 18 år. Regeringen tilkendegav, at man i princippet var enig med det radikale venstre om, at valgrets- og myndighedsaldere burde være den samme, men regeringen fandt det af grunde, som ikke blev særlig klart præciseret, mindre rigtigt at fremsætte forslag til ændring af valgretsaldere på daværende tidspunkt.

Fra radikal side medvirkede vi til ændring af myndighedsaldere til de 18 år, fordi dette er i overensstemmelse med partiets program, men vi tilkendegav samtidig, at vi havde fundet det rigtigst, om man på én gang havde ændret begge disse afgørende aldersgrænser. Derfor blev det ved 3. behandling af regeringens forslag klart givet til kende, at det radikale venstre ville fremkomme med forslag til ændring af valgretsaldere straks ved begyndelsen af folketingsåret 1976-77. Forslag i overensstemmelse hermed blev fremsat af det radikale venstre i oktober 1976, men nåede ikke at blive færdigbehandlet inden folketingsvalget den 15. februar 1977.

Dette lovforslag genfremsættes hermed som et udtryk for, at det radikale venstre både finder det rigtigst, at valgrets- og myndighedsaldere i dag er 18 år, og at en nedsættelse til disse 18 år på det ene område som en helt naturlig konsekvens må medføre en tilsvarende nedsættelse på det andet område.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets tekst og bemærkningerne hertil, anbefaler jeg det til velvillig og hurtig behandling i folketinget.

Den første sag på dagsordenen var:
Spørgsmål til ministrene.

Af *Jørgen Jensen* (DKP) til arbejdsministeren:
ren:

»Agter ministeren at ændre reglerne for opførelse af gylleanlæg og at skærpe tilsynet med disse?«

(Spm. nr. 23).

Skriftlig begrundelse.

Den 5. marts 1977 døde fire mand i en gylletank på »Slægtsgården« i Emmerlev. Den 4. august 1975 døde to mand i en gylletank nær Hobro. Fra 2. kvartal 1973 til 1. kvartal 1975 skete der 11 meget alvorlige arbejdsulykker ved udmugnings- og gylleanlæg samt ajlebeholdere.

Direktoratet for arbejdstilsynet henviser til to publikationer, nr. 17 og 23 fra 1966 og 1968, vedrørende brøndarbejde samt et indlæg i Landsbladet i 1975 efter Hobroulykken. Der er ingen af disse publikationer, som giver den mindste vejledning med hensyn til opførelse af gyllebeholdere og dyrkning af aerobe bakterier ved iltning/omrøring af gyllen, hvorved den lugtløse, livsfarlige kulsyre dannelse undgås, og hvorved dannelsen af de meget giftige og stinkende gasarter hos anaerobe bakterier undgås. I DDR og Sverige findes mange gylleanlæg, der holdes fri for anaerobe bakterier. Man kan også undersøge muligheden for at aflåse gyllebeholderne, så kun autoriserede folk får adgang til at reparere produktionsstop i anlægget. Under alle omstændigheder dokumenterer de mange ulykker, at reglerne for gylleanlæg ikke opfylder de sikkerhedskrav, der er gældende andre steder i erhvervsproduktionen. Da der opføres et stigende antal gylleanlæg, er der et akut behov for skærpede regler.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

I anledning af hr. Jørgen Jensens spørgsmål kan jeg oplyse, at efter lov om arbejderbeskyttelse inden for landbrug, skovbrug og gartneri skal der, som det siges, træffes fornødne sikkerhedsforanstaltninger til forebyggelse af ulykker ved kvælning, forgiftning eller eksplosion ved arbejde i brønde m. v.

Arbejdstilsynets specialinspektør for landbrugsområdet har i det indlæg i Landsbladet fra 1975, som spørgeren omtaler, redegjort for, hvori faren ved arbejde i ajle- og gyllebeholdere består, hvad man kan gøre for at undgå de farlige situationer, og hvordan man skal forholde sig, hvis ulykken sker. Der er endnu ikke af direktoratet for arbejdstilsynet fastsat regler specielt om opførelse og indretning af gylleanlæg, men statens forskningsinstituts byggeblade om landbrugsbyggeri omfatter bl. a. ajle- og gyllebeholdere.

For så vidt angår udmugningsanlæg, som spørgeren også kommer ind på, har direktoratet i 1976 udsendt anvisninger om sikkerhedsforanstaltninger vedrørende disse anlæg.

Direktoratet for arbejdstilsynet er fuldt opmærksom på, at der er behov for særregler vedrørende opførelse og indretning af gylleanlæg og for arbejde i sådanne anlæg. De eksisterende anvisninger om arbejde i brønde m. v., som spørgeren nævner, tager ikke direkte sigte